

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul foieș pe afara la c. r. postă, cu banii dată prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretiul prenumeratului pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. — ea pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 69. ANUL XVII.

Sabiu, în 31 Augustu (12 Sept.) 1869.

tru provinciale din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tieri străine pe anu 12 pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratelor se plătesc pentru întea ora cu 7. cr. săpt., pentru a doua ora cu 5 1/2. cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2. cr. v. a.

Evenimente politice.

Se vorbesce că dietă Ugarie se va redeschide în 16 Octombrie.

Dietă Croației, carea e activă, a instalată cu solemnitate pre ban. Rauch de Banu al Croației. Solemnitatea se spune că a fost pomposă, dărădecă a fostu și similitudine de națională croată întrăgă nu se scrie.

Galitanii se decidu parte pentru trimiterea deputaților în senatul imperial, parte pentru ne-trimitere. De aci urmăză certă, carea în dietă tierei se va manifestă și mai bine. Unii se temu că guvernul cislaitan va juca pre nevinovatul necajit și va disolvi dietă, dându-i prilegiu la acăstă galitanii insi-si.

În Boemia s'a serbatu memori's lui Ioanu Hus, carele a murit in seculul alu 14 arsu de viu, fiindu osendit de ierarhi'a rom. cat. pentru unele invențiuri dogmatice ale sele. Solemnitatea a avut o asistintă numerosă de poporulu cehicu. Serbarea a decursu in liniște.

O adunare de protestanti in Stuttgart, urmându exemplului celei din Worms, a datu o declaratiune aspră contra epistolei papali, prin carea chiama pre protestanti la conciliu. Înainte de totă adunarea nu recunoșce in declaratiunea sea papei dreptulu de a se adresă cătra protestanti și de a si pap'a pastoriulu creștinătăției intregi. Astfelui de limbajui nu voiesce sa-lu intelégă. Pap'a are dreptu a se adresă numai cătra acei ce cred că elu are missiunea aceea. Evangelicii nu recunoseu pre pap'a de capu alu creștinătăției, (căci acăstă e Iisus Christos), ci numai episcopu alu Romei și parochu alu bisericilor din Rom'a și alu celor ce de voi'a loru s'au supusu densului... Ei nu sciu de nici o constituione biserică asediata prin vointă legislatória a lui Iisus Christos cu atâtă mai putinu de o monarchia biserică intermeiată cu Petru și data mostenire episcopilor din Rom'a.... — Va se dica protestantii nici umbra de vre-o legatura nu sufere intre ei și biserică Romei de carea se tienura pâna la Luther.

In senatul francesu despre care dâmu mai la vale unele date a facutu sensatiune cuventarea principelui Napoleonu. Cuventarea acăstă, susține unele diuarie, ca e o recomandatiune la regenta, pentru casulu cându Napoleonu III aru inchide ochii. Altele vedu in trens'a voi'a decisa a imperatului de a introduce in Francia regimul parlamentariu. — In 6 Septembrie n. s'a prorogatu si-dintele senatului. Senatorii s'au despartit strigându: „sa traiésca imperatulu!“

Domnitorul României a plecatu sa-si cerceze parintii, carii se afla in Elveția. Cu ocazia acestei va cercetă și pre imperatulu Austriei, pre imperatulu Franției și pre Regele Prusiei.

Corpurile legislative in România s'a deschis dupa cum eră anunțat mai dinainte. Cuventul de tronu lu publică la rubric'a respectiva.

Misiunea femeii in societatea omenescă.

(Urmare și fine.)

Sa vedem acum, care femeia voiesce emancipatiunea, cea dela sate și cea dela orasie?

Femeia de pre sate și cunoște positiunea sea și scie datorintele sele și scie totu odata, care este misiunea unei femei. Cumca ea-si recunoște in seriositate și debilitatea naturei ei potem vedé și din aceea, ca ea cându merge unde-va cu barbatulu seu, elu merge înainte și ea dupa elu, tienindu-se de otarirea compunatorilor tipicului dela cununia, unde muiera merge dupa barbatu (impregiurul sfesnicelor). Ea nu se mesteca in

vorbă cându barbatulu ei vorbesee cu cine-va și se pörta preste totu cu tota sfîrșita fatia cu barbatulu seu. Recunoscintă acăstă nici nu-i aduce in gându, că sa-si dorëscă vre-o emancipatiune. Ea e multiambita cu positiunea ei și e oare in societatea omenescă, și nu doresce o alta schimbare. Însă comoditatea unor dame dela orasie și ideile animate și caldură ale adoratorilor loru le face pre aceste a-si uită destinatiunea și problem'a cea adeverata a unei femei.

Voiescu cu totu adinsulu a-si schimbă firea femeiesca a se departă dela natura. Idealistii și fantasticii emancipatiunei voiescu, că femeile se invită jur'a și se fia judecatore și representante in dietele tierei, se fia doctori de medicina etc. și nu cugetă, că cine se crește acasa copiii cu laptele nutritoriu de mama, cine se pörte economia casei, etc. și voiescu d-lorū, că muieră judecându, in dieta său de pre catedra se propuna cu copilulu in bratul său de pre rol'a femeiesca barbatului, să-lu facă pre elu femeia și femeia sa se facă barbatu? A fi ambi pre o trăpă egală, ambi judecatori, mediciști, filosofi și mai scie D-dieu ce e contra firei, și pentru aceea in zadaru dice dlu Marienescu, că precum totă ideile mari trecându prin lupte crancine au eluptat totusi victoria mai pre urma — d. e. ide'a libertăției și a naționalităției, — asiă va eloptă victoria și ide'a acăstă, căci ide'a emancipatiunei nu se poate asemăna cu acele, că e in contra naturei e contraria firei femeiesci și prin urmare nu se va realiza pre deplinu nici odata. Nu dicu că femeia, fără de a fi mama de copii și maritata, n'ară puté sevara unele lucruri cari le sevarăiesc la noi barbatii, de es. a se aplică pre la posta, telegrafe și la alte ocupării mechanice. Aceea se poate și vedem ca și suntu femei aplicate la astfelui de lucruri prin America și chiar și in Europa in unele locuri. Ba vedem unele femei ocupându-se și cu literatură, cu medicină și preste totu cu științele, însă acăstă nu este regulă, e numai o excepție; și apoi femeile aceste nu suntu mame de familia, nu le legă amore barbatului și a princilor de vîtră casei, ci suntu nisice femei, cari poate și au perduți speranța maritului și in positiunea acăstă și formează fantasie, ce suntu contrarie firei și naturei loru. Firea femeiesca după cum e in genere cunoscutu nu da nici o garantie despre imparțialitatea ei cându să ară aplică că judecatoriu, și cu atâtă mai putină garantia la pastrarea secretelor oficiose. Retacu deocamdată abnormitățile cele multe, ce să ară nasce cu realizarea ideei de emancipatiune, și constatăză dicerea românului „ca de se va intemplă și acăstă apoi e aproape cōd'a vîcului“.

Dara sa vedem in fine, care este problema cea adeverata a unei femei? Că sa se lupte in idealismu după idei nefirescă și prin urmare nerealizabile său se cugete cu seriositate la positiunea ce o ocupa in societatea omenescă și sa se străduiește la perfectiunarea problemei sele celei adeverate și celei sublimi.

Nu credu se fia vre-o femeia, care de-si nu si-o implinescă celu putinu se nu-si cunoște chiamarea sea cea adeverata, adeca a nasce fii, și crește in virtute și moralitate și a dă ajutoriu imprumutat barbatului, va se dica a grăbi de casa și de masa a tineea ordinea cuvenita in cele din launtru ale familiei și a se ingriji pentru curațenia tuturor, pâna cându barbatulu pre ori-ce seferă a activităției se nisuesc a castiga cele trebunișciose spre sustinerea vieției și spre ajungerea la fericirea destinată omului pamanteni. Cându damele noastre aru nisni a se perfectionă in temporu celu liberu, in care ceteasca romantie și alte secaturi ce iritează sensualismulu și le facu necredinciose casniciei loru, tragendu dupa sine nefericirea

familiei intregi, aru nesu dicu a se perfectionă in științia cu folosu practicu pentru familia și pentru economia casei, aru face cu multu mai multu servitul societății omenesci, că prin idei stravagante de a se egaliză barbatilor. Au nu li se da loru destulă preferință prin societăți și la tota ocazie, nu li se inchina loru cavaleri și nu se pörta barbatii fatia cu ele cu observația cea mai scrupuloasă numai că sa nu le vateme finul loru simțimentu. Le saruta mâinile, le pörta vestimentele ce le suntu moleste, le punu se siéda in fruntea mesei, și le facu totă servitul cu putință. Si ele neindestulite cu atâtă prerogative astă dicindu privilegie, postescu mai multu, dorescă sa-si schimbe natura și se fia că barbali. Sermanele ele și uita că cu drepturile cele au barbati suntu impregnate forte multe datorințe, d. e. datorința de a milită, de a prevechiă și a ostene d. i. și năpte pre drumuri prin tieri îndepărtate pentru câștigarea celor necesare, de a descinde in adâncul pamantului și ascinde in vaporosale regiuni ale mulților pentru de a inventa căli noue spre perfectinarea scientelor s. alt. s. alt. — Tote aceste suntu greutăți, cari damele noastre s'ară multiami ale portă. De că nu voiesc se milită, de că nu voiesc se pörte negotiații intinse preste mare și uscatu și de că nu voiesc se primescă și alte greutăți ale barbatilor, remâna in starea in care se astă, primăsca complimentele barbatilor, ce li se oferescu din cauza debilității firei loru, remâna prelunga privilegiile cele au dejă, că se nule umbre că la o dama in Londonu intr'o adunare, la care se pretractă tocmai emancipatiunea femeilor; acolo fiindu totă sală plina de dame și barbati asiă incătu nu mai era locu de sediuto, vine mai tardiu o dama și fiindu scaunele ocupate stă și n'avea unde se siéda; unu barbatu, care siédea in apropiare se scăla și ei face locu, o întrăba insa într'aceea de a venită și Dneaei de a dispută pentru emancipatiune. La respunsul afirmativu barbatulu se pune iera și siéde dicându: — „de voiesc se fii barbatu, sei abbi drepturile loru binevoiesc a stă de că n'ai locu.“ Sub astfelui de impregiură perdiându-si complimentele și starea privilegiata curendu s'ară satură damele noastre de emancipatiune și siară doră că israelitii din pustia șolele cu carne din Egiptu.

Domnisoră Constantia Duncă imbarbată in dissertationea sea tienuta cu ocazia adunării generale a Asociației trecute, pre femeile române că se fie lucratore că femeia dela sate și tempulu celu multu celu intrebuintează numai că se fie o d. frumosă, salu intrebuitie spre înfrumsetarea spiritului și nobilarea inimii; căci numai asiă voru putea ajunge la starea aceea cele compete adeca la egală indreptățire. Cându n'ară fi disu Dsioră cele două cuvinte din urmă, ce au disu mai susu aru avea mare pretiu, insa ideile Dsioră de egală indreptățire fiindu că a tuturor emancipatorilor nezugătate cu seriositate perdu valoarea doctrinelor celor mai frumosă.

Insa se nu me estindu mai departe, binevoiesc damele noastre a luă de modelu pre femeia româna dela sate, imită-o in frumetișa spiritului și nobilimea inimii și străduiasca-se sub impregiurările sele mai favorabile a-si chiverni casă și a-si crește princii cu iubire de maica adeverata și fia sigură ca-si uita de emancipatiune și cunoșcindu-si și implindu-si misiunea sea cea adeverata se va astă fericita in midiloculu familiei sele in midiloculu fetelor vesel ce o incungiura numindu-o cu cuventul celu dulce „mama“ și nu-si va dori alta stare mai libera, mai egale și mai drăptă firei și naturei sele.

N. P. . . . n. a.

Din senatul francez.

Paris, 8 Septembre. 1869.

Senatul si incepé ieri desbaterile despre proiectul unui senatusconsultu, ce i s'a propus, referitor la schimbările cunoscute ale constituției din 1852 si a senatului consultelor din 1852 si 1861. Mai antea vorbi contele Boulay (dela Meurthe). E in contr'a propunerei, temendu-se, ca se voru perde urmările cele bune ale constituției din 1852. Arata abusurile, ce s'a facut cu reformele din 24 Novembre si 19 Ian. Partisanii propunerei dicu, ca Francia e satula de „regimul personalu, dar nu e nice unu regim personalu.“ Arata cum e de margini imperatulu prin cameri. Dicu ca o coalitio ascunsă a proiectat aceste reforme, carea tinesce a ajunge la ministeriu, dar va fi returnata de alta partida, si asiá diferitele partide se voru returna un'a pre alt'a. Numai in mânile partidei conservative jace binele tierei. De aceea se inviesce numai cu unele determinatiuni ale senatusconsultului.

Dlu Quentin-Bauchart dice ca o re-intorcere la constituție din 1852 nu e cu putința. Vorbirea lui e o circumscriere a raportului comisiei a cărei secretariu a fostu.

Generalul de Larue nu e in contra propunerei in genere. Dlu Monier dela Sizerane apara senatusconsultulu, care aru si purcesu din initiativ'a imperatului.

Dlu Larabit inca acceptea propunerea. Principele Napoleonu. Numai ca voiesce a ilustra senatusconsultulu presentu, ci si a cerește, ce schimbări aru mai si de lipsa, spre a face din constituție unu intregu mai omogenu, mai compactu. Mai intai de tota voiesce a aduce omagiu de multiamire suveranului, care intreprinde in mediuocul păcei unu opu asiá insemnătu, precum e straformarea imperiului autoritaru in unu imperiu liberalu. La latirea reformei, ce o va propune elu, vorbitorulu, nu lu conduce nice unu simt de oposiție; devotatiunea lui nu numai pentru imperatu ci si pentru fiul seu e sincera: tota lumea o scie acésta, totusi e bine a o repeiti. (Aplause. Baronu Heeckeren: Nu m'amu indoit uice odata despre acésta.) Interesele sele precum si aplecările sele suntu legate strinsu de imperiu. (Forte bine !)

Evolutiunea, ce se petrece acum'a, a sprijinito inca de multu, ca si libertatea de presa si de reunii, cari imparăteau au concesu prin epistol'a din 19 Ianuariu si cari inca trebuie intregrite prin præsa. Astazi e vorba despre o reforma parlamentaria, ceea ce e o intreprindere insemnata, si i pare reu, ca nu vede o incredere deplina in raportul comisiei. Se primesc propunerile regimului, se aprobeaza, dar numai cu ore-si care rezervatiune, ca cându aru si unu simplu experimentu.

Dlu de Maupas: Nu toti membrii comisiunei, printiulu meu. Presedintele Rouher: Nici unul. Mai multi senatori: Nici senatul.

Principele Napoleonu continua ca celu putințu acésta a fostu parerea sea, si lipsa acésta de incredere credea, ca a fostu cauza de reformele nu a avutu in tiéra efectulu dorit. Elu insu-si le primisce eu deplina incredere; numai inimicu cei neimpacaveri ai imperiului se indoiescu, ca imperiul se poate uni cu libertatea; cându aude acésta dela amici ai regimului, atunci privesce numai cu frica la influența loru in ocasiuni decidițorie. Libertatea trecendu poté veni in umbra, dar in sfarsitu totu ea e totudeun'a turnulu luminatoru, cătra care mergu totale poporele civilisate. Impulsul acesta spre propagare nu se poate opri: trebuie dar a nisui; ca imperiul se traiescu cu libertatea si se va vedé, cumca acésta e cu putința. Numai trebuie sa-si arda imperiul pentru totu-dun'a naile dupa sine. A guvernă nu insemnăza a se opune, ci a ascultat numai opinionea publica cea adeverata. Purcediendu de aicea dechira vorbitorulu, ca in tota ramurile administratiunei suntu de lipsa reforme. Pre cumpulu politicei trebuie sa fie unu progresu continuu, ca si pre cumpulu industriei. Asfiliu a treculu si Napoleonu I. dupa constituție din anul VIII cu constituție din a. 1815 sinceru la sistem'a constitutional. Nu trebuie sa se dica, ca s'a facut cercare dejă cu sistem'a acésta si nu a succesu; in amenda renduri, pre timpulu restauratiunei si sub monarhia din Iuliu s'a tractato in modu gresit. Deceea voiesce cineva sa astepte, pâna ce nu voru mai si partide inimice, atunci trebuie sa astepte pâna in

vecii veciloru; din contra se voru nimicii pretendenti dându-se libertatea. Togmai asiá de gresit este, a dice, ca libertatea e unu articolu introdusu din Anglia. Libertatea nu e nice englezesa, nice prussienesa, nu e nice austriaca nice francezesa, ci e curat uomenesa si precum frumseti a insa-si asiá nu are nice ea forme mai multe si diferite, Si elu e de parere, ca trebuie sa proceda cu circumpectiune si cu moderatiune, dara sa si mărga pâna unde cere lipsa. Pre döue căli se poate procede: prin plebiscitu si prin senatusconsultu. Aproba, ca s'a alesu celu din urma. Plebiscitulu are numai aparinti a democratiei si pretensiunea, ca sa ia parte totu poporul la legislatiune, se basëza pre o retacie. Numai in casurile cele mai estreme sa sa aplice plebiscitulu si numai ca manduocu in contr'a unei rovolutiuni. Cu tota acestea, se poate apela la plebiscitul in impregiurari estraordinarie, p. e. cându vine la intrebare dinasti a seu la intrebarea despre resbelu si pace, in scurtu, cându e vorba despre unu dă seu nu si si atunci sa se faca numai sub conditiune, deca cei intrebatu intielegu bine, despre ce se intréba. In tota cele-lalte casuri plebiscitulu e o ratacire si o apelatiune a imperatului directe către popor arata, ca trebuie sa fie in desbinare cu representantii tieri. De acea regimul bine a facut, ca si-a luat refugiul la unu senatusconsultu.

Constitutiunea din 1852 si a implinitu detori asea si acum'a trebuie schimbata din fundimentu; ea a fostu menita pentru o dictatura republicana, a primiu intr'acea prin actele din 1860, 1867 si 1869 lovitur sensibile si acum'a se elatina din basea sea. Senatusconsultulu cuprinda numai ceva bunu, dar nu tota cele bune. Raportul comisiei a uitatu in laud'a sea despre treculu togmai cele patru evenimente capitale ale imperiului, adeca: resbelulu din Crime'a, resbelulu italianu, reformele de negotiu si amnestiile. Vorbitorulu inalta din parte-si aceste patru acte cu lauda si entuziasm si trece apoi la cele cinci defecte, ce dice, ca le a descoperit in senatusconsultu.

Mai antea, ce se tiene de cestiuenea responsabilitati, responsabilitatea imperatului nu e determinata, aterna in aeru, ceea ce a existat ina pentru capulu statului si in constitutionile de mai inainte, in instantia din urma; ea e, deca cauta cine-va, unu ce sublimu unu ce imposantu, dar nici de cum unu ce practico, ce-va ce poti apucă cu man'a, si de aceea nici decum nu eschide responsabilitatea ministrilor. In privint'a acésta ina nu vorbesce destulu de chiaru propunerea si raportulu comisiei; caci nu se spune cui suntu responsabili ministrui. Aru si trebuitu sa se adauge: camerilor.

Presedintele Rouher: si tieri.

Principele Napoleonu: Asiá, tieri representata prin cameri.

Presed. Rouher: Acelei a i suntu responsabili. (Aprobare)

Principele Napoleonu: Despre aceea ina nu se vorbesce nimic'a in articululu 2 si aru si trebuitu sa se adauge; caci responsabilitatea ministrilor trebuie sa fie pre tota diu'a, aprehensibila si practica. Alu doilea defectu lu vede in rol'a senatului. Elu sp̄ingesce din convictiune sistem'a de döue camere, senatul ina trebuie sa fie in adeveru, ce se atinge de influența sea, a döua camera, nu-i e ieratul a ave putere constituito. Acésta e unu periculu, caci seu nu voru face nici cându intrebuintare de puterea acésta si atunci e superflua, seu ca o intrebuintie si atunci Ddieu sa pazescă Francia! Intr'o tiéra cu sufragiu universale trebuie se aiba Imperatulu, senatul si corpulu legislativu dimpreuna puterea constituito; tota aceste subtilitati intre lege, senatusconsultu si intre constitutione nu au indreptare deplina. Constitutiunea trebuie se constea numai din oice principii formulate cătu se poate de scurtu; tota cele-lalte se tienu de lucrulu legislatiunei.

Nu e lucrulu principalu legea fundamentala de statu cea scrisa, ci aplicarea de tota dilele a regimului, numai acésta interesă tiéra, si cu totu dreptulu. Alu treile defectu, dice mai departe oratoriul, se asta in compunerea senatului. In privint'a acésta elu se alatură cu totulu la amendamentulu dñi Bonjan. Unu corpu de statu, cum e senatul trebuie sa-si tragă puterea sea din dreptulu de sufragiu universale; denumirea prin suveranu nu o va substitui acésta nici odata. „Da, deceea se asta radacinile loru in pamentul celu ro-

ditoriu alo sufragiului universale, voru si mai taru, ca in nisipulu celu stralucit alu gracie imperiale“. (Miscare) Deocamdata voiesce vorbitorulu a se delatură si determinatiunea senatusconsultului din 25 Decembrie 1852, in urm'a căruia are dreptu imperatulu, de a presidat insusi in senat. Alu patrulea combale vorbitorulu legea ce opresce corpulu legislativu si pres'a, de a discută despre constituție, o lege, care si asiá e fără efectu, si care mai de une-dile s'ară si calcata fără frica de către cei 116 de interbelanti, deca nu aru si luat regimulu inca la tempu initiativ'a. Asemenea trebuie schimbate determinatiunile constituției in privint'a numerului deputatilor si a cercurilor de alegere, numerulu acelor a trebuite intarit si cercurile nu trebuie regulate dupa volnici a unui decretu, ci organice, mai bine poate pre basea arondissmentelor vecchi, in totu casulu ina prin lege. Defectul alu cincilea, in fine, se refere la reforma municipală. (Nelinisce.) O spune liberu, ca primarii trebuie sa fie denumiți de consiliile municipali. Nu voiesce a secă astazi materi a acestei cestiuni grele, cunosc si dăuile reformei acesteia, dar dupa o preguetare matura s'a convinsu, ca avantagiale precumpanescu. Postesce ca cestiuenea acésta sa se reserve unei deslegări legate si deocamdata sa se suspinda numai determinatiunea constituției, care concede regimului dreptulu, de a denumi pre primari insusi fără de consiliarii municipali. Acésta designu nu e cu periculu si pre siitoriu totu i ramâne regimului arm'a, a disolve consiliul municipal si a denumi o comisiune municipală. Cu ocazia acésta recomenda vorbitorulu inca publicitatea siedintelor a consiliilor municipali.

Vorbitorulu incheia: ca trebuie se intrerumpa, de-si aru mai avea multe la inima. A aratatu impedecaminte ce stau in cale la intemeierea unui imperiu liberalu, care e visul tieri sele intregi si tient'a tutororu nisuntelor sele. Cu tota ca discussiunea cea adeverata se va incepe inca, cându se vor perlacta singuratele cestiuni mari; delaturarea determinatiunilor inca esistente a legei de siguranta, delaturarea articulului 75 alu constituției din anul VIII, regularea legala a constituției orasului Parisu, a relatiunilor intre statu si biserică, a instructiunii poporului fără de a plăti, a libertății investiturei mai inalte, si cristiările, decentralizarea si in fine despre politica esterna, cu unu cuventu, despre afaceri. Atunci nu va trebusa se lase dora sa administreze unu parlamentarismu micu cetățenescu, ci vasele va trebui sa le susțe unu ventu democraticu si forte populariu. Acésta e detori a imperiului, geniul seu si detorint'a sea. Sa nu se bage in séma naluca cea rosia; revoluții amenintia in totu timpulu si se potu evita numai deca se primesce dela ele, ce e bunu. Agitatiunea politica ince nu e nice unu periculu, ci din contra e roditor si educatore de bine pentru tiera. (Miscare indelungata.)

Caransebesiu, 25 Augustu.

Cu mare sete acceptaramu se intrâmu odata in exercitiul constituției noastre bisericesci statorice de congresul nostru național din anul treicu si acum sanctiunatu de Maj Sea Imperatulu si Regele apostolicu. Duminecă trecuta era acea di dorita unde comun'a nostra biserică adunata in sinodul parochialu ave sa se constituie conformu Art. II si III si §§-loru respectivi sa aléga comitetu parochialu si epitropia parochiala. Spre acestu scopu se serba in biserică catedrala din Caransebesiu unu servitul dñeescu solemnu si adeca pentru de a multiamai intai lui Ddieu ca amu ajutu sa vedem fundamentul vietiei noastre naționale bisericesci intarit, a döua pentru că Ddieu sa-si reverse darul seu asupra poporului tienatoriu de acésta biserică si se poate prosperă prin punerea in lucrare a desu mentiunelor legi bisericesci.

Ne pare forte reu ca incepulu chiaro nu a remas scutit de unele disonante, credem ina si speram ca la acésta inca e de a se aplică dis'a cea vechia: „ca totu incepulu e greu“, si ca viitorul ne va fi mai favoritoriu.

Fiindu ca in orice viață constituționale publicitatea e unu remediu bunu deca e bine intrebuita, fără de nici o ura si studiu, trebuie se aducă la cunoștința publică ca o parte insemnata din comun'a parochiala a Caransebesului cu dreptu cuventu aru si acceptat, ca inainte de punerea in

Iacere a statutului acesta sa se fia publicat poporului, pentru ca acesta se scie ce se cuprinde in trensulu.

Parintii nostrii insa au alesu o procedura mai scurta, pentru ca ne au spusu că sa alegem comitetu parochialu si epitropia si era pro aci ca nici din §§. ce tratéza despre aceste döue deregatorii bisericesci sa nu audim nici unul, precum sa si intemplatu caci nu amu audiu etindu se §§. despre agendele comitetului si a epitropiei nimic'a.

Parintele Protopresviteru Andreievici se vede ca asta acésta cu atătu mai de prisosu cu catu Parintele Stoicovici avea si pre membrii doriti de susu laudatulu Prota scrisi pre o arhiutia in pusunariu.

Nu amu si avutu de a face nici o exceptiune in contr'a tiedulei; amu si astepatul inse ca cu liniște membrii parochiei sa se pote consultă deca toti cei inscrisi suntu acceptabili seu nu si deca majoritatea si are si ea candidatii sei. Dara P. Stoicovici deo parte si dlu I. Posta de alta parte umblau prin poporu si diceau, ca aici avemu membrii alesi, dupa cum se asta in consignatiunea acesta.

Procedur'a acésta a indignat pre multi si anisile comunei politice vediendu acésta indata s'a indreptat cátia poporu cu cuvintele: Noi fratilor suntemu astadi liberi si suntemu majoreni, prin urmare suntemu si in stare a judecă noi insine carii suntu barbatii in cari avemu noi incredere si nu ne trebuie tutoratului nimenui. Iéra cátia preotulu amintit intorcendu-se a disu: „Lasa-ne parante in pace, caci fiecarele si va scî da parerea sea deca va scî mai anteu care este chiamarea acelor barbati pre carii voimu sa-i alegem. Dara spre scopulu acesta trebuie sa ni se faca mai nante statutulu organicu cunoscutu; altintreale alegera nu e alegere libera.“

Vediendu partea cea mai mare din poporeni ca cuvintele aceste nu folosescu nimic'a esi din biserică si romanendu P. Prot'a cu o parte forte mica din poporu luă harthia si dictă numele celor ce au sa fia comitetu si epitropi.

Amu puté insirá si alte episode neconstituitionali inse voi sa fiu crutiatoriu, pentru ca nu voiescu alt'a de catu indreptare.

Preste unu (episod) inse nu putem trece cu vederea si de cari episode in viitoru amu dorii sa nu se mai intempe. Dupa ce se incep adeca alegera, carea amu arestatu mai susu ca era afara din lege, unulu din poporeni audiendu unu nume intre cele dictate de dlu Prot'a nu se putu suferi de a nu observa ca barbatul acela dupa parerea sea nu aru fi corespondientul la chiamarea ce i se oferesce. Par. Prot'a inse in locu de a primi cu blandetie observarea, pune numai decatul intrebarea mustratoria ca observatoriul se spuna inaintea poporului si cauza pentru ce sa nu pote fi cutare alesu. Intrebatalu respunde indata ca la o atare intrebare nu e indatoratu a da deslusri detaliate, ci e de ajunsu deca-si da votulu seu in contra-i; si era in dreptu acestu cu responsulu, caci o adunare de alegeri nu poate fi totu odata si tribunalul inaintea cărui sa se descopere faptele omenilor.

Speram ca protestulu datu din partea celor ce esira din biserică va fi considerat de maritulu consistoriu si catu mai curendu speram ca vomu si in placul a pusetione de a raportă despre o alegera spre multiamirea tuturor si spre prosperarea comunei noastre bisericesci.

Unu membru alu sinodului parochialu.

Romania.

Bucuresti, 26 Augustu 1869.

Copurile leginitore, adunarea si senatulu, s'au deschisu luni, la 25 ale corentei, de catu dnulu presiedinte alu consiliului de ministri, prin mesajul urmatoriu:

Dloru Senatori, Dloru Deputati,
Spre a me conforma art. 95 din constitutiu, v'amu convocat in sessiune estraordinara, de si in acésta epoca a anului cei mai multi din d-vosra suntu ocupati cu importantele lucrari ale campului. De aceea guvernul Meu a marginuit durata acestei sessioni pentru unu termenu numai de 15 dile, acceptandu ca lucrările cele mai insemnante ale d-vosra sa se efectuez in viitora sessiune ordinara.

Speru ansa, dloru Senatori, ca, dupa ce ve-ti termina verificarea titlurilor d-vosra si ve-ti constituvi totusi ve-li gasi timpulu spre a vota in asta

sessiune cateva proiecte de legi, votate de camera deputatilor, si care nu potu suferi amanare.

Dloru Deputati, Dloru Senatori,

Departatul din sinulu familiei mele de mai multu de trei ani, unu simtimentu naturalu me indemna de a nu intardi mai multu de a o vedé. Voiu si pleca déra preste putien, spre a realizá acésta doarintia.

Me voiu folosi de acésta ocasiune, spre a vizita pre suveranii statelor garante, căror'a România, nu trebuie se uitam, le datoresc o nestersa recunoscinta.

Acésta deja amu si incepulu a o pune in lucrare, prin visit'a ce amu facutu Majestatii Sele Imperatului Russiei in Crimeia, unde amu fostu objectulu celei mai afectuoise primiri.

Astu-feliu suntu in dreptu a crede ca si in occidentu, prin scéea-si bine-voitóre primire si prin relatiunile personale, ce se voru stabili, tiér'a nostra nu va putea de catu se câstige, si interesele nostre nationale voru asta si mai tari si mai calduri aparatori.

Cu plina déra incredere in viitorulu patriei, care merge cu pasi rapedi pre calea progresului si a prosperitatii, rugu pre Dumnedieu se binecuvinteze lucrările d-vosra!

CAROLU.

Contrasemnat: ministru presied. Dim. Ghica.

Ministru de interne M. Cogalnicénu.

Ministru de finance Al. G. Golescu.

Ministru de justitie B. Boerescu.

Ministru Cult. si instr. publice Al. Cretiescu.

Ministru de resbelu Colonelu G. Manu.

Bucuresci 25 Augustu 1869.

Nr. 1,442.

Statutele societatii pentru ridicarea unui monument in onorea lui I. Gutenberg inventatorulu artei tipografice.

Art. 1. O societate pentru ridicarea unui monument lui Ioanu Gutenberg este constituita in Bucuresci.

Art. 2. Acésta societate este reprezentata de unu comitetu, compusu din personele urmatore, alese in sedint'a dela Iuniu 1869:

Dlu I. Eliadu Radulescu, presiedinte. Dlu P. Gradisteanu, si D. I. Weiss, vice-presiedinti. D. C. S. Marcovici, controlorul. D. M. Zamfirescu, casieriu. D. P. Ispirescu, si D. Sc. Walter, secretari.

Membrii: D. C. Margineanu, D. G. Dianu, D. Gr. Gobi, D. N. Radulescu, D. P. Jorjanu, D. Gr. Bilciurescu, D. I. W. Socec, D. A. Luchidi.

Art. 3. Missiunea comitetului este de a aduna bani, atatu in tiéra catu si in strainatate, dela tipografi si alte persone, care iubescu artele, pentru a se radicá mai intaiu unu monument ilustru barbatu Gutenberg; si, deca midilócele voru permite, sa se asiedie impregiurul acestui monument si alte döue busturi ale acelor din români, cari au introdusu s'an patronatul mai multu art'a tipografica in România.

Art. 4. Banii se voru aduna prin ori-ce midilóce legali, incuiintiate de comitetu, si mai alesu prin subscriptiuni pre liste imprimate si purtându timbrulu societatii si semnaturile presiedintelui, a doi secretari si a casierului.

Art. 5. Listele se dau numai membrilor comitetului pre responderea loru, se trimitu prin judetie, cu adresa formală, de cătra comitetu, la ori-cine va gasi de cuviintia.

Art. 6. La finea fie-cărei a luni, membrii, cari au primitu liste, suntu obligati a respunde banii, ce voru si adunatu, casierulu, care apoi va trebu si versate la Cas'a de depuner si consegnatiuni, luanđu cuvenita recepisa, ratienendu-se totu deun'a lei 100 pentru a subveni cheltuielilor marunte.

Art. 7. Pentru ori-ce cheltuiela va trebu sa se faca, relativa la comparatore de registre, condicei, timbru, etc., atatu in privint'a administratiunei fondurilor, catu si pentru activarea subscriptiunei, ori corespondintia cu strainatatea, casierulu societatii va si obligatu a respunde banii, dupa ordinul ce i sa va da, in urm'a unei incheieri factuta de presiedinte ori vice-presiedinte si in unire cu secretari si controlorul pana la sum'a de lei 50; ier' pentru o suma mai mare va trebu sa fie decisivane comitetului, luană cu majoritatea voturilor.

Art. 8. Nu se va putea ridicá nici unu banu dela Cas'a de depuner si consegnatiuni de catu prin adresa formală, facuta din partea Presedintelui cu doi Secretari si contrasemnata de Controlorul si Casieriu, motivându-se totu deun'a incheierea comitetului.

Art. 9. Controlorul este datoriu a controla pre fie-care luna daca registrele se tienu in regula, si daca banii se incaséda si se versă la timpu.

Art. 10. Comitetul este obligat a se aduna odata pre luna, dupa invitarea ce va face presiedintele, ori vice-presiedintele, in lips'a acestuia; ier' crediendo de trebuinta, va pute convocá comitetul si de mai multe ori in cursulu unei luni.

Art. 11. D. vice-presiedinte, Ioan Weiss, este insorinat a tiené corespondintia cu strainatatea pentru a procurá comitetului ori-ce sciintie relative la monumentu.

Art. 12. Siése luni celu multu dupa deschiderea subscriptiunei, toti acei'a cari voru fi primitu liste, suntu obligati a le inainta, impreuna cu banii, comitetul care se va intruni pentru a constata sumele incasate, a chibsiu asupra modelului de executatu, precum si deca suntu bani de ajunsu pentru a se incepe lucrarea. In case insa, ca pretiul monumentalui se fia mai multe decatul sum'a adunata, atunci comitetul va decide catu trebuie sa se mai urmedie cu subscriptiunea, nu insa mai multu decatul alte siése luni.

Art. 13. La finea terminelor de inchiderea subscriptiunilor, comitetul va decida sumele ce urmeaza a se elocá pentru monumentul lui Ioanu Gutenberg, pentru busturile acelor doi români, si cine se fia acei doi români.

Art. 14. Comitetul va publica, cinci dile dupa finitulu fie-cărei a luni, numele acelora, cari au contribuit la radicarea acestui monumentu.

Art. 15. Dupa radicarea monumentalui, casierulu este datoriu a presentá computurile de gestiunea fondurilor cari, incuiintandu-se de comitetu, voru trebu si se publice prin Monitorie si alte diuarie, pentru ca sa cunosea fie-care subscriptiunii modulu cum s'an intrebuintat bani.

Art. 16. Comitetul va stari si lângă primarie a capitalei ca sa destine unu locu prielniosu pentru radicarea acestui monumentu.

L I S T A

despre numerii sortiurilor trasi la ocasiunea sortirile filantropice arangiate in folosulu fondului Asociatiunei naționale in Aradu, pentru cultur'a poporului român, si esecutate, in ora de repausu a petrecerei de dantiu tienuta la 1 Septembrie nou 1869.

(Urmare din nr. tr.)

Numerulu	Sortiului	Castigulu	Descrierea castigolui	Numele donatorului
1643	17	Unu pedalu pentru caii trase cu o perdea lucrat in cosuturi de flori de mana propriu.		Dn'a Etlec'a Popoviciu nasuta Steinitzer din Aradu.
1983	83	O caciula comota legata din lana de Berolinu, cu fire de auru, si argintu, si ciucurelu, m. pr.		Dsior'a Emilia Mladin din Macia.
2019	98	Unu saculetiu portativu de tabacu, lucratu in cordi, mf. pr.		Dsior'a Irina Tomutia din Cigirelu.
2029	5	Unu idealu femeiescu lucratu in brodaria eleganta eu ghirlanda cusuta in metala cu firu de auru, pusa sub jaga in rama de auru in forma de icona, mf. pr.		Dsior'a Iulia Bugarinu din Cebza (cottulu Torenatu).

Numerulu Sortului	Castigului	Descrierea castigului	Numele donatorului
2114	99	Unu portagiu de cigare, brodarit cu jantie, mf. pr.	Dsior'a Emilia Popoviciu din Bichisius.
2294	130	Unu tasu cu unu umbrariu de lampa facutu din margele de jaga, mf. pr.	Dn'a Eleonor'a Homolca din Caransebesiu.
2385	58	Unu secolietiu de totunu, lucratu in metasa, cu flori de postavu, mf. pr.	Dn'a Angelin'a Petroviciu din Caransebesiu.
2557	34	O perina de cosete cu sierioru obdusa in brodaria.	Dsior'a Sofia Istvanescu din Secusiciu.
2695	8	O perina de canapea tiesuta din fire de ar-gintu si lucrata in brodaria, mf. pr.	Dsor'a Maria Popoviciu din Mercin'a.
2763	114	Unu atramentariu de porcelanu auritu.	Dn'a Sofia Zsig'a din Oradea-mare.
2952	86	O perina de orologiu, brodarita cu jantilia pre moir albu, mf. pr.	Dsior'a Gizele Bogdanu din St.-Nicolau-Mare.
2955	115	O tasa lucrata din lana de Berlinu, si unu tienotoriu de biletu in forma de pocalu, lucratu din margele si metasa.	Dn'a Marchisius din Carandu.
3000	28	O cutia de mesa cu acoperisiu, lucratu in brodaria mf. pr.	Dn'a Maria Rosca nasc. Panoviciu din Sabiu.
3024	161	Unu tienotoriu de sugari si de apringioare auritu.	Dela Dn'a Luiza Sid'a nasc. Sechesianu din Nadab.
3063	142	Unu vasu de flori din jaga veneta.	Dn'a Persida Petroviciu, n. Botosiu.
3143	57	Ieron'a santului Petru lucrata in brodaria, mf. pr.	Dn'a Ecaterina Popoviciu n. Mornaila din Comlosiu.
3209	3	O perina de scobelu pentru salonu cuprinsa in impletituri de metasa si decorata cu cusuturi de margele si fire aurite, mf. pr.	Dn'a Antonia Haica nasc. Sieber din Soversina.
3310	81	O parechia de papuci brodariti mf. pr.	Dn'a Ana Machi din Aldesci.
3349	49	O corfa de feresta, lucrata din margele de iaga, mf. pr.	Dsior'a Maria Rosiu din Aradu.
3387	44	O parechia de curle de nadragi broderite cu ghirlande de flori, mf. pr.	Dn'a Elen'a Stupa din Oradea-mare.
3429	140	Unu tasu de lampa, din lana colorata mf. pr.	Dsior'a Maria Curelatz din Caransebesiu.
3500	55	O cotarita decorata cu fructe imitate si umplute cu parfumerii.	Dsior'a Cristin'a Goronu din Aradu.
3516	31	O cununa de brodaria cu margini de acelasi sortu, decorata cu margele, si coltii de auru pusa in cadre aurite mf. pr.	Dn'a Ermin'a Mircu nasc. Cocuia din Lipova
3531	94	O parechia de tipi comoti, lucrati in brodaria, din lana de berolinu mf. pr.	Dn'a Maria Boldea nasc. Arcosu din Sireia.
3552	118	Unu cutia decorata cu scoici de mare, 2 ceste, si unu nastrama pentru copii mici.	Dn'a Persida Petroviciu nasc. Botosiu.
3564	162	O cununa de flori maiestrite cu una buchetu de pantilee cu colore nationale romane puse sub sticla in rama aurita mf. pr.	Dela Dsior'a Cristina Cradi-gatyi din Pecskia romana.
3614	32	Unu cuieriu de vestimente, brodarit cu flori si cu margele mf. pr.	Dsior'a August'a Schelegia din Lipova.
3682	60	Unu scutu antiluminar scobit din lemn albu cu litere cosute cu fire de auru mf. pr.	Dsior'a Aurelia Neagoe din Mercin'a.
3649	19	Unu albumu.	Dn'a Contessa Josefina de Mocioni n. Baronesa de Brudern din Verpelét.

(Va urmá.)

Sau perduto !!

doi cai ai lui Savu Borcea din Saliste in noptea de 7 Septembre cal. n. a. c. din campu dela pasiune. Unu calu e venetu-albu-galbuiu, de 3 ani; alu doilea e o iepa negra de vre-o 8 ani si cu cod'a smulsa, inferata cu semnul W.

Tote on. deregatorii respective de aici si din Romania suntu rugate la casu de s'aru presentá la vre unu tergu seu altecumva cineva cu caii acestia ai oprí si pre calea sea a incunosciintia pre pagubitulu.

(3-3) Concursu.

La scola capitale gr. or. clas'a II din Lugosiu, este lipsa de unu suplentu invetiatorescu, cu care postu este imprenutu unu salariu anual de 150 fl. v. a. si 60 fl. v. a. pentru cortelu, 10 meti de grâu si patru orgii de lemn.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu positi pâna in 14 Septembrie a. c. calend. vechiu, re-cursele loru indiestrate cu documentele prescrise, despre qualificatiunea receruta prin art. de lege XXXVIII din 1868, tote timbrate cu viuinciosu; a le adresá catra: sinodul parochiale alu comunei gr. or. din Lugosiu. —

Comitetul parochiale alu comunei gr-or. din Lugosiu in 10 Augustu 1869.

G. Pesteanu,
Presiedinte.

4-3**Concursu.**

Devenindu statuinea invetiatorasca dela scola gr. or. populara din comun'a Talmacel in vacante, se escrie prin acelsa concursu pâna la 15 dle a lunei lui Septembre a. c. st. v. cu acelsa statuine este imprenutu unu salariu anual de 130 fl. v. a. cortelu gratisu, lemn de focu cate voru fi de lipsa, si gradina de legumi.

Doritorii de a competi la aceasta statuine, au a documenta: a) ca au absolvutu celu potientu gimnasiulu de josu, si cursulu pedagogicu, in institutu archidiecesanu gr. or. din Sabiu; b) ea suntu pre deplinu deprinsu in cantarile, si tipiculu bisericescu; c) ca marturisescu religiunea gr. or. si ca au purtare bona morale.

Concurrentii la aceasta statuine, au a-si asterne subscrismul, suplicele loru, provediute, cu documentele necesarie, pâna la terminulu susu atinsu.

Sabiu, 20 Augustu 1869.

Ioanu Panoviciu,
Protopopu gr. or. alu tract. Sabiu
iulii alu II.

(7-2)**Concursu.**

La scola gr. or. din comun'a Pianu de susu protopresbiteratulu Sebesiului devenindu statuine de invetiatorii vacante se escrie concursu si adeca pentru:

- a) Cu invetitoriu la clas'a I, cu lesa anuale de 120 fl. v. a. 20 xr. didactru de fia-care scolaru si 2 stangini de lemn.
- b) Unu invetitoriu la clas'a II, cu salariu la anu de 200 fl. v. a. 50 xr. didactru de totu scolaru, 2 stangini de lemn si quartiru naturalu.
- Doritorii de a ocupá vre-un'a din mentiunale statuine au sa-si asterna cererile si documentele: ca au absolvutu IV clase gimnasiale, cursulu pedagogicu seu clericalu, au purtare morală si politica buna si ca sciu cantarile bisericesci, subsemnatei inspectiuni scolare tractuale pâna la 28 Sept. 1869 cal. vechiu.

Inspectiunea scolara gr. or.

Sebesiu 26 Aug. 1869.

pentru comitetul parochiale
I. Tipciu,
Protopop.

(6-2) Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetitorii, la scola confessiunale gr. or. din Abrudu, si Abrudatu, se deschide concursu.

Emolumentele suntu:

- a) la scola gr. or. din Abrudu, cu salariu anual de 200 fl. v. a. quartiru, si lemn de incalditu.
- b) la scola din Abrudu-satu, salariu anual de 200 fl. v. a. quartiru, si lemn de incalditu.
- Concurrentii au de a-si substerne petitionile la subscrisulu Inspectoratu scolare, celu multu pâna la 15 Septembrie a. c. provediute cu testimoni ca au absolvutu clase gimnasiale, (cate ? R) cursulu pedagogicu, ori clericalu, are deplina cunoștința a cantului bisericescu si moralitate nepatata.

Dela Inspectoratului scolaru gr. or. alu Zlatnei de josu.

Ioanne Gallu,
Protopopu.

(7-2) Concursu.

La scola gr. or. din comun'a Heria trac-tulu Muresului in comitatulu Aiudului, cerculu Szt Benedictu se deschide concursu pentru o statuine de unu invetitoriu cu salariu anual de 150 fl. v. a. quartiru liberu si gradina.

Doritorii de a ocupá aceasta statuine au a-si tramite pâna la 20 Septembrie a. c. petitionile tim-brate si provediute cu documentele necesarie, precum atestatu de botezu, atestatu ca au absolvutu celu pulienu gimnasiulu inferioru si cursulu pedagogicu, la subscris'a esoria scolare.

Heria, 17 Augustu 1869.

Eforia scolei gr. or. din Heria.

EDICTU.

Nicolau Stanila din Vulcanu, carele mai bine de doi ani a parasit u necredintia pre liguita sea socia Elen'a Georgiu Tatucu din Resnovu, fara a se sci ubicatiunea lui, se citeza prin acelsa, ca in terminu de unu anu, si o dt, dela datulu de josu, sa se infatisiedie inaintea subscrisului scaunu protopopescu, cu atatul mai siguru, caci la din contra procesulu divortialu incaminat de soci'a sea, si in absentia lui se va perfracta, si decide, in sensulu S. S. canone ale s. nostre bisericici greco-orient.

Dela scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti, 1 Iuliu 1869.

Ioanu Metianu,

(58-3)

Protopopu.

(8-1) AVISU.

Inscrierile la norm'a si gimnasiulu romanu gr-orientale din Bradu—Comitatulu Zarandului—pentru anul scolaricu 1869/70 se vor incepe in 10 Septembre si vor dura pâna in 17/29 Sept.; ier' in 18/20 Sept. se vor incepe prelegerile regulatu. Acelsa se aduce publicamente la cunoștinția.

Bradu 24. Augustu 1869.

Directiunea gimnasiale

M. Lazaru

Prot.

Burs'a de Vien'a.

Din 30 Aug. (11 Sept.) 1869.
Metalicele 5% 59 70 Act. de creditu 248
Imprumut. nat. 5% 67 90 Argintulu 120 25
Actiile de banca 724 Galbinulu 5 88